

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Природничо-гуманітарний фаховий коледж
Державного вищого навчального закладу
«Ужгородський національний університет»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою Природничо-
гуманітарного фахового коледжу
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

протокол № 2

від «04» жовтня 2021р.

Голова педагогічної ради

 Володимир РОСОХА

ПОЛОЖЕННЯ

про формування, затвердження та оновлення освітньо-професійних програм
у Природничо-гуманітарному фаховому коледжі
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

СХВАЛЕНО

Методичною комісією Природничо-
гуманітарного фахового коледжу
ДВНЗ «Ужгородський
національний університет»

Протокол № 2

від «03» листопада 2020р.

Голова методичної комісії

 Олександра Гошовська

1. Загальна частина

1.1. Положення про формування, затвердження та оновлення освітніх програм (надалі – Положення) у Природничо-гуманітарному фаховому коледжі ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (надалі – Коледж) розроблене відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу» на виконання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти та інших внутрішніх нормативних документів закладу освіти.

1.2. Положення є невід’ємною складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.

1.3. Положення регулює порядок розроблення та реалізації освітніх програм Коледжу.

1.4. Освітньо-професійна програма – система освітніх компонентів в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач освіти

1.5. Освітня програма відповідає вимогам стандартів фахової передвищої освіти щодо:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освіти;
- переліку компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів освіти;
- вимог до наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимог професійних стандартів (у разі їх наявності).

1.6. Освітня програма (одна або декілька) може бути розроблена та реалізована Коледжем в межах ліцензованої спеціальності.

1.7. Назви освітньо-професійних програм повинні мати ознаки (ключові слова) назви відповідної спеціальності, допускаючи повний збіг або використання парафрази, або за змістом відповідати цим назвам з урахуванням особливостей реалізації освітньо-професійних програм.

При цьому необхідно уникати конфлікту назв, зокрема, не використовувати повністю або частково назви інших галузей освіти та спеціальностей (включаючи застарілі назви спеціальностей, які не відповідають даній спеціальності), характерних для них професій і професійних назв робіт, ключових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, назв освітніх програм.

Назва освітньо-професійної програми не повинна вводити в оману.

1.8. Набір освітньо-професійних програм формується відповідно до суспільних потреб, повинен віддзеркалювати та на випередження враховувати тенденції розвитку економіки держави, запити бізнесу у висококваліфікованих фахівцях. Кожна з них є суттєвою складовою формування іміджу та конкурентних переваг Коледжу на ринку освітніх послуг.

1.9. Обов'язковим є забезпечення можливості вибору студентом навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менше як 10 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС.

1.10. Успішне виконання ОПП особою є підставою для присудження їй відповідного рівня освіти.

1.11. Основні принципи, на базі яких розробляються ОПП:

- системність – дотримання відповідності мети, змісту ОПП, методів, форм, засобів, технологій і механізмів реалізації освітнього процесу очікуваним результатам навчання;

- наступність – наявність послідовного зв'язку між різними етапами освітнього процесу;

- інноваційність та інтегрованість освіти і науки – врахування сучасних досягнень розвитку науки та відображення результатів наукових досліджень у змісті ОПП;

- студентоцентрованість – зорієнтованість освітнього процесу на студента, його здатність навчатися та набувати ним відповідні компетентності;

- формування компетентностей студентів як їхніх результатів навчання;

- врахування потреб, інтересів та вимог усіх зацікавлених сторін;

- інтеграція освітнього процесу у Європейський простір освіти;

- модульність – структурування змісту ОПП;

- збалансованість та реалістичність ОПП – об'єктивність присвоєння кредитів компонентам ОПП, здатність студентів у визначені терміни навчання набути очікувані компетентності за результатами виконання програми;

- гнучкість та мобільність структури ОПП – можливість адаптації структури і змісту ОПП до змін потреб та інтересів зацікавлених сторін;

- відповідність ОПП Національній рамці кваліфікацій.

1.12. Вимоги до ОПП, які регламентовані стандартами вищої освіти:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття освіти;

- наявність переліку компетентностей випускника;

- нормативний зміст підготовки здобувачів освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

- форми атестації здобувачів освіти;

- відповідність вимогам системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти Коледжу;

- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2. Структура та зміст освітніх програм

2.1. ОПП складається з:

- титульної сторінки;

- передмови;

- опису профілю ОПП;

- характеристики розподілу змісту ОПП за групами компонент та циклами підготовки;

- переліку компонент ОПП;

- структурно-логічної схеми послідовності вивчення компонент ОПП;

- інформації про форми атестації здобувачів освіти;
- матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОПП;
- матриці відповідності програмних компетентностей навчальним компонентам ОПП.

2.2. Зміст ОПП:

2.2.1. У передмові ОПП зазначають її відповідність існуючим стандартам, вказують перелік зацікавлених сторін, за участю яких розроблена ОПП (роботодавці, адміністративні та педагогічні працівники Коледжу, студенти тощо), зовнішніх рецензентів, склад робочої групи, відомості щодо обговорення та схвалення ОПП на педагогічній раді Коледжу, інформацію про затвердження ОПП.

2.2.2. Опис профілю ОПП відображає основні її риси та найсуттєвішу інформацію про неї, визначає предметну галузь, до якої вона належить, специфічні особливості, що відрізняють ОПП від інших подібних програм. Опис профілю ОПП містить загальну інформацію, мету ОПП, характеристику ОПП, а також інформацію щодо: здатності випускника до працевлаштування та подальшого навчання; викладання та оцінювання; програмних компетентностей (інтегральних, загальних та фахових); програмних результатів навчання (знань, умінь, здатностей до комунікацій, самостійної діяльності, відповідальності); ресурсного забезпечення реалізації програми та академічної мобільності.

2.2.3. Розподіл змісту ОПП за групами компонент та циклами підготовки відображає розподіл обсягу компонентів ОПП за циклами загальної та професійної підготовки та обов'язковими і вибірковими складовими.

2.2.4. Перелік компонент ОПП – назви обов'язкових і вибіркових компонент ОПП з їхніми кодами, обсягами в кредитах та формами підсумкового контролю у розрізі циклів загальної і професійної підготовки.

2.2.5. Структурно-логічна схема послідовності вивчення компонент ОПП – схематичне відображення логічної послідовності вивчення навчальних дисциплін та інших компонент ОПП.

2.2.6. Інформація щодо форм атестації – форми підсумкової атестації здобувачів освіти за результатами виконання ОПП (випусковий екзамен та/або захист кваліфікаційної роботи).

2.2.7. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОПП та матриця відповідності програмних компетентностей навчальним компонентам визначають взаємозв'язок програмних результатів навчання, програмних компетентностей та компонент ОПП.

2.3. Розподіл змісту ОПП за групами компонент та циклами підготовки, перелік компонент ОПП визначає робоча група відповідно до вимог Положення про організацію освітнього процесу в коледжі.

3. Порядок розроблення та запровадження освітніх програм

3.1. Освітньо-професійні програми Коледжу запроваджуються за ліцензованими спеціальностями з метою забезпечення потреб держави (суспільства) у висококваліфікованих фахівцях, а громадян України – в освітніх

послугах гарантованої якості, виконання замовлення ринку праці, забезпечення професійної успішності випускників, зростання ролі Коледжу у наданні освітніх послуг на міжнародному рівні.

3.2. Розроблення проекту ОПП можуть ініціювати циклові комісії, а також окремі штатні педагогічні працівники.

Для розроблення проекту програми ініціатори формують проектну групу, мінімальні вимоги до кадрового складу якої визначаються Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти і чинними документами, які регламентують питання акредитації ОПП.

3.3. Відкриття освітніх програм складається з таких етапів:

- 1) обґрунтування необхідності відкриття ОПП (формування пояснювальної записки);
- 2) попереднє погодження методичною комісією;
- 3) розроблення проекту опису ОПП та проекту навчального плану;
- 4) експертиза проектних матеріалів (пояснювальної записки, опису ОПП та проекту навчального плану): внутрішня оцінка на рівні структурного підрозділу, зовнішня фахова експертиза і внутрішня оцінка на рівні Коледжу;
- 5) затвердження проекту ОПП.

У внутрішній оцінці на рівні Коледжу беруть участь методична комісія, навчальна частина, педагогічна рада. У зовнішній оцінці беруть участь ключові роботодавці.

3.4. Голови циклових комісій формують проектну групу з розробки та постійного розвитку освітньо-професійних програм (далі проектна група). Керівником проектної групи призначається педагогічний працівник, який у своїх повноваженнях керується вимогами Положення про організацію освітнього процесу студентів та несе відповідальність за якість освітньої програми. До складу проектної групи включаються провідні фахівці Коледжу, практики, студенти.

3.5. Безпосереднє керівництво ОПП здійснює штатний педагогічний працівник Коледжу, який має вищу кваліфікаційну категорію, стаж педагогічної роботи не менше 5 років.

Проектна група ОПП несе персональну відповідальність за забезпечення якості навчання на освітній програмі, своєчасне надання інформації з моніторингу програми, її акредитацію та конкурентоздатність.

Призначення проектної групи ОПП здійснюється наказом директора Коледжу.

3.6. Проектна група:

3.6.1. Здійснює моніторинг, аналізує ситуацію на ринку праці, вивчає потреби суспільства, професійного середовища, вимоги і запити партнерів, випускників ОПП відповідної спеціальності (галузі знань), проводить консультації зі студентами.

3.6.2. Вивчає аналогічні ОПП у ЗФПО України.

3.6.3. Досліджує існуючу та прогнозує ситуацію в аспекті законодавчих та інституційних реформ.

3.6.4. Вивчає та аналізує дані приймальної комісії щодо кон'юнктури прийому абітурієнтів не менше, ніж за останні 5 років.

3.6.5. Обговорює назву та зміст майбутньої ОПП на випусковій цикловій комісії із залученням:

фахівців з інших споріднених циклових комісій;
потенційних роботодавців, інших представників професійної спільноти;
студентів старших курсів споріднених спеціальностей;
випускників, які здобули освітньо-професійний рівень фахового молодшого бакалавра в минулі 2-3 роки.

3.6.6. Визначає перелік компетентностей фахівця, які необхідно розвинути /сформувати в процесі підготовки за ОПП на основі результатів аналізу (відповідно до п.3.6.1), що має складатися з загальних (міжособистісних, системних та інших) та фахових компетентностей відповідно до стандарту фахової передвищої освіти (перелік компетентностей випускника за відповідною спеціальністю).

3.6.7. Складає Профіль освітньої програми підготовки відповідно до рівня присвоюваних кваліфікацій та з урахуванням типових видів занять випускників.

3.6.8. Визначає перелік запланованих результатів навчання (опис того, що здобувач освіти повинен знати, вміти і бути здатним продемонструвати після завершення навчання) за освітньою програмою: загальних та фахових – відповідно до стандарту освіти та переліку визначених фахових компетентностей. Для формування Профілю програми обираються програмні результати навчання.

3.6.9. Складає матриці, що надають можливість робочій групі виявити, які компетентності не охоплені повною мірою компонентами освітньої програми, які результати навчання дублюються в різних компонентах освітньої програми тощо; а на цій підставі формує остаточний перелік і зміст компонент освітньої програми.

3.6.10. Надає проект ОПП в доступній формі роботодавцям (зацікавленим фахівцям) для погодження і підтримки введення відповідної освітньо-професійної програми.

3.6.11. Вносить при необхідності корективи в проект та складає ОПП за встановленою формою.

3.7. Керівник проектної групи розробляє обґрунтування проекту ОПП, де наводяться переваги введення нової освітньої програми, її особливості та відмінності від діючих в Україні, структурно-логічна схема викладання дисциплін, що забезпечуватимуть досягнення запланованих програмних результатів навчання, та представляє його на тематичному засіданні методичної комісії Коледжу. На засідання запрошуються члени проектної групи, фахівці-практики, здобувачі освіти, партнери освітніх програм.

3.8. Прийняття рішення щодо відкриття будь-якої ОПП в Коледжі здійснюється за таких умов:

- 1) дотримання принципу прозорості;
- 2) проведення консультацій всіх зацікавлених сторін (педагогічні працівники, адміністрація, студенти, роботодавці);
- 3) оцінка необхідного методичного, кадрового і матеріального забезпечення;
- 4) здійснення оцінки ризиків та оцінки економічної доцільності;
- 5) проведення зовнішньої експертизи;

б) забезпечення відкритого розгляду ОПП (проекту ОПП) і результатів оцінок та експертиз.

3.9. Рішення про відкриття ОПП ухвалюється педагогічною радою Коледжу за поданням методичної комісії з урахуванням Концепції освітньої діяльності, а також результатів проведених оцінок та рецензій.

3.10. На основі ухвалені методичною комісією ОПП, розробляється проект навчального плану, відбувається його схвалення педагогічною радою Коледжу, затвердження Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» в установленому порядку та включення до Правил прийому на навчання до Коледжу; проводиться актуалізація відповідних документів.

3.11. Навчання за новою освітньою програмою проводиться в межах ліцензійного обсягу за спеціальністю.

3.12. Керівник робочої групи, голова випускової циклової комісії відповідають за організацію оприлюднення інформації про нову ОПП в суспільстві, проведення відповідної профорієнтаційної роботи, прийом на навчання.

4. Порядок моніторингу, удосконалення та закриття освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації

4.1. Моніторинг та удосконалення ОПП Коледжу в процесі їх реалізації проводиться з метою забезпечення відповідності встановленим цілям діяльності, а також потребам студентів, суспільства в цілому. У результаті такого перегляду відбувається щорічне або за необхідності (поточні зміни у законодавстві, новинки /відкриття (асортимент, технології,техніка); наукові дослідження у певній галузі; інформація) оновлення програм та робочих програм дисциплін, кваліфікаційних екзаменів, практик і, в цілому, удосконалення освітніх програм. Про будь-які дії, заплановані або вжиті як результат удосконалення, інформуються всі зацікавлені сторони.

4.2. Регулярний моніторинг та удосконалення ОПП Коледжу в процесі їх реалізації організовує проектна група із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для студентів.

4.3. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення ОПП Коледжу в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотного зв'язку з педагогічними працівниками, здобувачами освіти, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

4.4. Моніторинг ОПП здійснюється на локальному і загальному рівнях.

Локальний моніторинг здійснюється, як правило, членами проектної групи програми за участі профільних циклових комісій із залученням представників органів студентського самоврядування. Відповідальність за організацію і проведення локального моніторингу ОПП покладається на керівника проектної групи. Результати локального моніторингу не менш як один раз на рік обговорюються на методичній комісії Коледжу. Звіти з локального моніторингу

подаються на розгляд педагогічної ради Коледжу.

Організація і здійснення загального моніторингу, метою якого є узагальнення та поширення кращих практик в межах Коледжу, своєчасне виявлення негативних тенденцій, допомога у формуванні самозвітів для акредитації програм та формування фактологічної бази для акредитації, покладається на групу моніторингу якості освіти Коледжу, яка готує аналітичні матеріали для методичної комісії і педагогічної ради Коледжу за звітами про локальний моніторинг.

Необхідною складовою локального і загального моніторингу є опитування студентів, випускників та роботодавців щодо їх задоволеності ОПП, її компонентами, організацією і забезпеченням освітнього процесу, викладацьким складом.

4.5. ОПП регулярно переглядаються і удосконалюються проектними групами із залученням студентів та інших зацікавлених осіб. Зібрана інформація аналізується, і ОПП адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам.

4.6. ОПП переглядаються щорічно.

4.7. Оновлені ОПП узгоджуються з роботодавцями, представниками студентського самоврядування, головою випускової циклової комісії, навчальною частиною, заступником директора з навчальної та методичної роботи, схвалюються педагогічною радою Коледжу, затверджуються Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

4.8. Основними підставами для зміни та/або закриття ОПП є:

- зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за відповідною спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх та професійних стандартів;

- результати моніторингу, якщо ними встановлено: 1) недостатній рівень опанування програмних результатів навчання більшістю студентів; 2) недостатню валідність результатів оцінювання; 3) інші факти, які свідчать про недосягнення визначених ОПП цілей та/або недотримання вимог стандартів забезпечення якості;

- результати моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність ОПП його потребам;

- інші визначені законодавством України обставини.

4.9. Внесення змін до ОПП і прийняття рішення про їх припинення здійснюються із дотриманням тих самих умов і у тому самому порядку, що і затвердження.